

www.franciscaansbezinnen.be

Sleutelverzen

TAU - VASTENBEZINNING 2023

SLEUTELVERZEN VAN WIES

Soms gebeuren er dingen in een mensenleven waardoor evangelielieverhalen anders kunnen binnen komen. Zo werd ik jaren geleden sterk geraakt door de religieuze kunst van de Indische Lucy D'Souza. Door het kijken naar haar schilderijen gingen de Bijbelse vrouwenfiguren leven. De vrouwen hadden raakpunten met mijn eigen ervaringen. Ik begon gelijkenissen te zien tussen het Grote Verhaal en mijn kleine verhaal.

Eén zo'n schilderij verbeeldt het verhaal van de genezing van de kromgebogen vrouw zoals Lucas het vertelt in het 13de hoofdstuk. Een vrouw, die al 18 jaar kromgebogen loopt omwille van een ziekmakende geest, wordt op een sabbat door Jezus genezen. Hij roept haar en legt haar de handen op en terstond wordt ze genezen en kan ze zich weer oprichten. De synagogenoversten verwijten Jezus dit 'werken op sabbat' want het is tegen de wet. Maar Jezus reageert heftig: 'Als je je ezel losmaakt en naar de waterput mag brengen, dan moet ook deze vrouw, die een dochter van Abraham is, losgemaakt en bevrijd worden.' Jezus plaats de bevrijdende genezing van de vrouw boven de kortzichtigheid van de wet. 'De sabbat is ontstaan omwille van de mens, en niet de mens omwille van de sabbat.' (Mc 2,27) Hij plaatst zijn handelen in een ander perspectief namelijk het perspectief van de heilsgeschiedenis die al begon bij Abraham.

Ook bij Franciscus zien we hoe de Regel het broederschap niet in de weg mag staan. En bij Clara wordt de Regel verfijnt als het gaat over de noden van de zusters in een koude streek. Vandaag zouden we zeggen: 'Geen regelethiek maar zorgethiek.'

Dit evangelielieverhaal is zo rijk aan betekenis dat Lucy het schildert in drie taferelen. Het zijn drie fasen, eigenlijk drie bewegingen die mij erg aanspreken en die ik terugvind in deze Regel van Franciscus.

1. Het evangelie onderhouden - Leven vanuit gehoorzaamheid

In het begin van de 12de eeuw loopt Franciscus dolend rond. Hij is beroofd van zijn ridderidealen, losgescheurd van familiebanden en uitgesloten uit de samenleving. Zoekend naar zijn eigen identiteit bidt hij voor het Kruis van San Damiano: 'God, Verlicht de duisternis van mijn hart?' Het was zijn smeekbede tot God, een noodkreet, als een uitgestoken hand om hulp. En Hij hoort een stem. Wie zijn klaagzang richt tot God, mag rekenen op een antwoord. Ja, God antwoordt hem: 'Herstel mijn kerk.' En zo vindt Franciscus zijn eigenlijke identiteit en zijn opdracht in het leven.

Als ik dan naar de Regel van Franciscus kijk, dan heeft 'levend vanuit gehoorzaamheid' vooral te maken met ge-hoor geven, met het luisteren naar een diepere stem. Vandaag in mijn leven. Hoe spreekt God tot mij? Hoor ik die Stem? Misschien ga ik gebukt onder een zware last zoals Franciscus, zoals de kromgebogen vrouw? Plooi ik me op mezelf terug of durf ik mijn noden kenbaar maken?

Lucy schildert naast de vrouw een grote traan van God. God is een mee-lijdende God: In het boek Exodus spreekt Hij alzo: 'Ik heb de ellende van mijn volk in Egypte gezien, de jammerklachten over hun onderdrukkers gehoord; Ik ken hun lijden. Ik ben afgedaald om hen te bevrijden.' (Ex 3,7) Gods antwoord op het lijden is barmhartigheid. Hij daalt af en komt ons tegemoet. En zo word ik dus ook uitgenodigd om als de Vader 'bewogen' te worden, om te groeien in barmhartigheid, in een levenshouding van mededogen en van compassion. Om bewogen te worden en in beweging te komen.

2. Het evangelie onderhouden - zonder bezit.

Ten tijde van Franciscus werd dit 'zonder bezit' heel letterlijk genomen. Soms tot het uiterste. Contrasten werden uitvergroot om de essentie duidelijk te maken. Waarom gebeurde dat? Wel, de broeders gingen stilaan meer belang hechten aan boeken, aan kennis, aan universitaire diploma's, aan prestige en aanzien. Het nieuwe 'bezit' vertroebelde langzaam maar zeker de evangelische vrijheid, de armoede die Franciscus zo hoog achtte.

Ook wij kunnen ons krampachtig vasthouden aan materiële goederen, aan erkenning. Of we raken in de greep van 'steeds meer willen'. Of we blijven de gevangene van ervaringen uit het verleden.

Op het tweede schilderij heeft de vrouw haar last losgelaten. Haar blik is helemaal gericht op Jezus. Hij legt haar de handen op en zegt: 'Vrouw, je bent al verlost.' Jezus is haar nieuwe houvast geworden en daardoor kan ze het verleden achter zich laten. De ziekmakende geest, de satan, de innerlijke stemmen, de kritiek van buitenaf, ze hebben geen macht meer over haar. Ze laat zich aanraken en kan weer rechtop komen.

Ook vandaag zou Jezus mij kunnen aanspreken: 'Wees niet bang. Kijk niet meer naar wat anderen zeggen. Laat je blik maar rusten in de mijne. Leg je handen veilig in de mijne. Kom recht, sta op, word groot.' Dit schilderij is opnieuw een uitnodiging om twee posities in te nemen. Zou ik, enerzijds, als die vrouw kunnen zijn? Kijken naar Jezus? Of zoals in de aansporing van Clara, kan ik mij spiegelen aan Jezus? Anderzijds, kan ik, zoals Jezus, iemand met mildheid toespreken waardoor ze weer in haar kracht kan staan?

3. Het evangelie onderhouden - Zuiver van hart.

Ondanks de vele spanningen, tegenwerkingen en teleurstellingen werd Franciscus niet verbitterd maar gelouterd. Uitgezuiverd. Omdat hij steeds meer uiterlijkheden kon loslaten en naar binnen groeide, voelde hij zich op een steeds dieper niveau verbonden met Jezus. Het is vanuit die mystieke verbondenheid met zijn Schepper en met al wat leeft, dat hij zijn Zonnelied, het loflied op alle schepselen, kon componeren. Poëtische woorden borrelen op uit zijn gebroken hart.

Gebroken in de betekenis van de vliezen die breken waardoor het geboorteprocés ingezet wordt. Gebroken zoals de schaal die breekt opdat het kuiken uit het ei kan komen. Of, zoals op het schilderij, de lotus die uit de modder oprijst en zich opent in het volle Licht. De genezen vrouw is rechtop gekomen en in het volle Licht verheerlijkt zij God. We zien hoe de vrouw al dansend wordt opgenomen in de kring: ze krijgt een naam, een gezicht, een eigen identiteit te midden van de andere 'dochteren van Abraham'.

Lucas vertelt hoe de volksmenigte zich verheugt over de dingen die Jezus doet. De dansende vrouwen zijn voor mij een duidelijk beeld van een universeel zusterschap. Sorelle tutte, universeel zuster- en broederschap en sociale vriendschap. Voor mij is het een visioen dat zich stilaan realiseert. Enerzijds trekt het mij aan. Het is aantrekkelijk. Ik kijk verlangend uit om het te bereiken, als naar een verre horizon. En anderzijds trekt het visioen aan mij, alsof het me weg trekt uit mijn eigen plek om in beweging te komen... niet alleen, maar samen.

In deze regel van Franciscus zie ik dus een soort dynamiek, een circulaire beweging. Leven vanuit het evangelie kan maar als ik **ge-hoor-zaam** en luister naar die Stem in mij. Als Jezus mijn houvast mag zijn, kan ik gemakkelijker bijkomstigheden **loslaten**. Alleen zo kan ik **zuiver van hart** worden en ontvankelijk zijn om te leven vanuit en volgens het evangelie.

De cirkel is rond, de dans geopend!

VRAGEN TER OVERWEGING

Hoe spreekt God tot mij? Hoor ik die Stem?

Misschien ga ik gebukt onder een zware last, zoals de kromgebogen vrouw? Plooi ik me op mezelf terug of durf ik mijn noden kenbaar maken?

Wie of wat is mijn houvast? En werkt deze houvast bevrijdend?

Kan ik me spiegelen aan Jezus? Kan ik iemand met mildheid toespreken waardoor diegene weer in zijn of haar kracht kan staan?

Herinner ik me nog de momenten waarop ik zelf de rug heb gerecht? Heb ik ooit het gevoel gehad echt herboren te zijn?

Kan ik vreugdevol en met een zuiver hart God verheerlijken om zijn weldaden? Hoe vertaalt die vreugde zich?

TAU - VASTENBEZINNING 2023

Tekst: Wies Beckers
Afbeeldingen van Lucy D'Souza

Meer info op
www.franciscaansbezinnen.be

